

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

7. Vtrum intentio ministri intret ad componendum intrinsece
Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

debitum, & verum sensum formæ, sacramentum validum est, vt si dicatur, *Ego te baptizo in nomine Patris omnipotentis, & Filij vnigeniti, & Spiritus sancti Paracliti*. Si autem id, quod additur, destruat legitimum sensum formæ requisitæ, nocebit valori, vt si dicas, *Ego te baptizo in nomine Patris maioris, & Filij minoris*, &c. tunc enim non inuocantur verus Pater, & Filius, sed ficti. Addunt Doctores, id verum esse etiam si additio fiat in fine formæ, vt si dicatur, *Hoc est corpus meum, quod pro vobis non tradetur*, aut, *non morietur*: nam tunc verba posteriora destruant verum sensum in prioribus, & faciunt, quod non sit sermo de vero corpore Christi, sed de alio, ita P. Vasquez in præfati, num. 106. Hoc tamen non caret difficultate, quia efficacia priorum verborum non videtur pendere à verbis posterioribus, nam de facto à Græcis adduntur illa verba, *quod pro vobis tradetur*, & tamen consecratio non differtur, sed fit statim, vbi primum proferunt illa verba essentialia, *Hoc est corpus meum*, sicut apud Latinos etiam adduntur in consecratione calicis illa verba, *noni & æterni testamenti, mysterium fidei*, &c. & tamen consecratio non differtur vique ad finem, sed fit statim, vbi dicta sunt illa, *hic est calix sanguinis mei*; ergo efficacia priorum verborum non dependet ex veritate, aut falsitate verborum, quæ postea adiunguntur, & per consequens quamuis postea adiungatur, *quod pro vobis non tradetur*, adhuc priora verba habuissent effectum, quia alioquin debuissent semper expectari verba sequentia, vt hæc non corrumpant verum sensum verborum præcedentium.

128. Dices: ergo si aliquis consecrans diceret, *Hoc est corpus meum æreum*, adhuc consecratio esset valida, quia efficacia priorum verborum non dependet ab eo, quod postea adiungitur. Consequens autem videtur omnino falsum, & contra omnes Theologos, & contra S. Thomam in præfati art. 8. vbi aperte docet, non fore formam validam Baptismi, *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & B. Virginis*, si baptizans nimirum significet, se ita baptizare in nomine B. Virginis, sicut in nomine diuinarum personarum.

127. Resp. negando sequelam. Pro quo aduerte verba illa posteriora, quæ adiunguntur, posse dupliciter adungi: primo vt determinantia verba priora; secundo vt continentia virtualiter aliam diuersam propositionem, quæ continuatione sermonis connectitur cum præcedenti. Si hoc secundo modo adiungantur, sicut veritas priorum verborum non pendet ex veritate sequentium, sic nec eorum significatio; quare vbi primum absoluuntur priora verba, habent suum effectum, quia licet omitterentur posteriora, fuisset iam prolata aliqua propositio vera. Si autem primo modo adiungantur, & hoc ex intentione primaria proferentis, qui ab initio volebat talem propositionem proferte; tunc nec veritas, nec significatio datur vique ad prolationem posteriorum, quia nondum est completa propositio, cum nondum sit prolatum eius integrum prædicatum. Hoc autem modo se habet qui dicit, *Hoc est corpus meum æreum*, apponit enim illud, *æreum*, tanquam partem prædicati eius propositionis, atque adeo restringit verba præcedentia, & reddit totam propositionem falsam. Primo autem modo se habent Græci, quando addunt, *quod pro vobis tradetur*; addunt enim illud, tanquam nouam propositionem distinctam à prima, & à qua veritas, & sensus prioris non dependet, vt notauit bene P. Suarez infra disp. 60. sect. 1. nec enim sola continuatio sermonis, aut concatenatio vnius propositionis cum alia sufficit, vt tota conio sit vna propositio

indiuisibiliter significans; nam de facto in symbolo Apostolorum recitamus plures articulos fidei diuersos, quorum singuli habent suam veritatem, & sensum diuersum, licet connectantur simili modo, vt cum dicimus, v.g. *& in Iesum Christum filium eius, qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine, crucifixus*, &c. ex quibus articulis, licet aliquis Hæreticus neget vnum illorum, non ideo dicit, totum symbolum esse falsum, sed solam illam partem; similiter ergo, licet diceret aliquis, *Hoc est corpus meum, quod non est crucifixum*, non ideo tota forma esset falsa, sed sola secunda pars, quæ negat Christi crucifixionem, non prima, quæ adstruit præsentiam corporis Christi. In quo sensu intelligitur S. Thomas supra adductus, quando dicit, formam illam Baptismi esse inuoluntariam, loquitur enim, quando Minister adiungit inuocationem B. Virginis, non tanquam propositionem nouam, sed tanquam partem prioris limitantem sensum illius, & explicantem prædicatum, quasi dicat, *Ego sum baptizans in nomine Trinitatis & B. Virginis*, vbi ly, *B. Virginis*, est pars prædicati, seu signum determinans illud prædicatum, baptizans, atque adeo pertinet intrinsecè ad eandem propositionem.

SECTIO VII.

Utrum intentio Ministri intret ad componendum intrinsecè Sacramentum.

Supponimus ex dicendis infra disp. 8. requiri necessarium ad valorem sacramenti intentionem Ministri faciendi id, quod Christus instituit, explicitam, vel implicitam. Quo supposito, nunc querimus, an eiusmodi intentio sit aliquid extrinsecum, an verò requiratur tanquam aliquid intrinsecum, & componens partialiter sacramentum.

De hoc puncto non videntur Auctores agere, quare ex principiis, quæ tradunt, definiendum est. Et quidem pro vtraque parte videtur esse difficultas. Nam intentio solum videtur esse causa efficiens sacramenti, eaque deficiente, deficit sacramentum; non quia intentio sit pars sacramenti, sed quia sit causa efficiens, sine qua non datur sacramentum, atque ideo hanc partem videtur supponere P. Vasquez 2. tom. in 3. part. disp. 129. n. 39. Aliunde tamen obstat ratio grauissima: illud enim debet esse intrinsecum alicui compositum, quo ablato, & manentibus omnibus aliis, non manet tale compositum; sed posita materia, & forma Baptismi, & omnibus aliis præter intentionem Ministri, non datur sacramentum; ergo illud, quod deerat, nempe intentio, erat aliquid intrinsecè componens sacramentum: alioquin nihil deesset intrinsecum, & per consequens, deficiente intentione, daretur totum esse intrinsecum sacramenti, atque adeo daretur sacramentum, quod nihil aliud est, nisi totum suum esse intrinsecum.

Recentiores aliqui, vt defendant intentionem non intrare ad componendum intrinsecè sacramentum, & respondeant ad hoc argumentum, dicunt, deficiente intentione, deficere præter intentionem aliquid aliud intrinsecè requisitum ad sacramentum, scilicet talem materiam, vel talem formam requisitam à Christo ad sacramentum: supponunt enim, Christum, quando instituit sacramentum Baptismi, v.g. non assumpsisse ad significandam gratiam omnes ablutiones possibiles, nec omnes prolaciones verborum, sed ex omnibus possibilibus determinasse mediam, vel quartam partem, & illam solum assumpsisse ad significandam gratiam

De verbis additis in fine formæ, an mutant sensum aliquando.

Affirmat Vasquez. Valquez. Sed contra.

128. Infantia.

S. Thom.

127. Diluatur. Verba possunt dupliciter adungi.

Suarez.

128. Suppositio.

Intentio videtur esse aliquid extrinsecum.

Vasquez. Sed obstat ratio grauissima.

129. Aliqui respondent huic rationi.

De facto ergo, quando absque intentione debita abluitur infans, & proferuntur verba, non ponitur ablutio, nec verborum prolatio ex illis, quas Christus assumpsit ad significandam, & causandam gratiam, sed potius ex illis aliis, quas non assumpsit, atque ideo non datur sacramentum, quod quidem radicaliter provenit ex defectu intentionis, formaliter verò ex defectu talis abluitionis, & talis prolationis verborum, quæ ex Christi institutione requireretur ad significandam gratiam, & quæ proculdubio posita fuisset, si adfuisset intentio debita, tunc enim Deus concurrisset ad talem abluitionem, & prolationem verborum, quæ fuissent ex illis, quas Christus instituit ad significandam gratiam. Porro talem fuisse de facto institutionem à Christo factam, & non omnium abluitionum, aut prolationum verborum, probant, quia possibilis fuit huiusmodi institutio, & fieri potest absque vlla violentia, supponunt enim, Deum ut causam primam determinare individuum, quod producendum est hic, & nunc à causa secundaria, & aliunde hoc pacto explicatur bene, quod intentio sit mera causa extrinseca, & non componat intrinsecè sacramentum, quod videtur esse iuxta sensum communem omnium; ergo ita dicendum est de facto posita fuisse institutionem.

130. *Impugnatur.* Hic modus explicandi difficilis est, quia ij Theologi, ne dicerent id, quod sibi videbatur esse contra sensum communem, scilicet intentionem esse intrinsecam sacramento, asserunt alia, quæ planè multò plus opponuntur doctrinæ, & sensui communi; scilicet, non omnes abluitiones, & prolationes verborum posse esse materiam, aut formam validam sacramenti Baptismi, ex vi præsentis institutionis; sed aliquas posse esse, & aliquas non posse. Vnde hæc propositio vniuersalis vera non erit, omnis ablutio est, quantum est de se, materia apta ad sacramentum Baptismi; plures enim abluitiones non sunt à Christo institutæ, ad hoc sacramentum magis, quàm percussiones, vel alia actiones disparatæ. Vnde consequenter posset aliquis dicere, quod in sacramento Matrimonij consensus internus contrahentium non sit pars intrinseca Sacramenti, sed solum conditio requisita; sacramentum verò constare ex solis verbis, vel nutibus externis; Christum autem non assumpsisse ad significandam gratiam in illo sacramento omnia verba, aut omnes nutus, sed aliquos; & Deum providere, ut quando deest consensus internus, non producat illa loquutio in individuo, quam Christus instituit, sed alia ex illis, quas non instituit ad significandam gratiam; atque eo pacto consensus internus non componet intrinsecè illud sacramentum, sed sola verba, aut nutus externi tales. Quod tamen concedi non potest, quia materia illius sacramenti iuxta omnes Theologos, est contractus legitimus, nihil autem magis intrinsecum, & essentialiter contractui, quàm consensus contrahentium: quando enim consensus deest, non datur verus contractus, sed fictus & apparens; ergo sicut consensus est intrinsecus contractui Matrimonij, sic etiam intrinsecus est illi sacramento. Si autem consensus internus est pars intrinseca in sacramento Matrimonij, non apparet, cur non sit idem dicendum de consensu interno, seu de intentione in Baptismo, & Confirmatione, cum eodem modo potuisset Christus instituere sola signa externa, in Matrimonio, sicut in illis, & consensus in Matrimonio sit quædam intentio faciendi verum, & legitimum contractum, sicut baptizans habet intentionem faciendi verum, & legitimum baptismum.

Confirmatur primò, quia non minùs requiritur consensus internus in Episcopo conferente potestatem Ordinis, quàm in coniuge dante potestatem supra corpus suum alteri coniugi, nec minùs intrinsecus debet esse ille consensus in collatione Ordinis, quàm in collatione potestatis coniugi supra corpus: nam utraque est collatio potestatis, & iuris; collatio autem ut collatio est, est actio humana, & voluntaria includens omnino intrinsecè voluntatem conferendi talem potestatem; ergo sicut collatio potestatis in corpus includit intrinsecè voluntatem internam coniugis, sic collatio potestatis, quam Episcopus confert in Ordinatione ad absolvendum, v. g. vel consecrandum corpus Christi, vel ad alia munera, debet includere intrinsecè voluntatem internam Episcopi, quæ sanè est intentio conferendi verum sacramentum Ordinis, ut constat. Hoc ipsum argumentum fieri potest in sacramento Penitentia; nam, debet includere intrinsecè remissionem debitorum, quam Sacerdos ex potestate sibi tradita exhibet. Remissio autem ut remissio non consistit in solis verbis externis, *Ego te absolvo*: nam qui exterius profert talia verba suo debitori absque animo interno remittendi, non condonat verè, sed fictè, sicut neque est vera, sed ficta donatio, aut promissio qua aliquis absque animo interno donandi, vel obligandi se profert verba illa, *dono*, vel *promitto*: si ergo sacramentum illud includit veram abluitionem, & condonationem à Sacerdote positam, necesse est quod includat intentionem remittendi, quam intrinsecè includit omnis condonatio, & remissio, ut talis est.

Confirmatur secundò ex eodem sacramento Penitentia, in quo omnes fatentur includi intrinsecè ex parte materiae, non solum confessionem, sed etiam dolorem internum de peccatis. Nam potuisset aliquis similiter dicere, requiri quidem dolorem essentialiter ad valorem illius sacramenti, non tamen ut partem intrinsecam, sed ut requisitum extrinsecum, quia Christus assumpsit ad significandam gratiam non omnem confessionem, & abluitionem, sed aliquas determinatas, ad quas Deus in individuo concurret, quando adest dolor internus; quando verò dolor ipse non adest, concurret Deus ad aliam confessionem, & alia verba abluitionis, quæ Christus non assumpsit ad significandam gratiam. Non ergo inferatur, dolorem internum esse partem internam sacramenti, ex eo quod essentialiter requiratur ad valorem illius sacramenti, si semel admittas, intentionem requiri essentialiter, & non esse partem, sed requiri ad productionem actionis talis in individuo modo supra explicato.

Denique ratio à priori ad probandum, intentionem esse aliquid intrinsecum sacramento, desumi potest ex principio illo generali, quod Minister in sacramentis novæ Legis operaretur ut Minister Christi, & nomine ipsius, à quo delegatus est, ad absolvendum, consecrandum, &c. nomine ipsius Christi, in quo sensu dixit Paulus 1. ad Corinth. 4. *Sic nos existimet homo, ut Ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei*; ubi utrumque munus coniunxit & ministri Christi, & dispensatoris: utrumque autem exigit intentionem in operante. Nam operari aliquem ut ministrum alterius, est operari ex auctoritate ab illo accepta, & nomine ipsius: non potest autem operari ex tali auctoritate, & nomine ipsius, nisi aliquo modo illam auctoritatem acceperit, & velit operari illius nomine. Quantumcumque enim Petrus det mihi potestatem vendendi rem suam, si ego nolo uti tali potestate, sed per iocum dico, *vendo tibi talem rem*: non operor ut minister Petri, nec venditio

131.
Confirmatur primò exemplo Episcopi conferentis ordinis potestatem.

132.
Confirmatur secundò exemplo Penitentia.

133.
Probatur ratione à priori.

1. Cor. 4.

venditio fit; potuisset quidem Petrus velle, vendere, vel donare rem sub mera conditione illorum verborum meorum materialium; & tunc positis verbis illis, res esset vendita, vel donata; non tamen esset vendita, vel donata à me, sed ab ipso Petro immediate sub conditione meorum verborum. Operari ergo ut ministrum, includit voluntatem ministri volentis ut tali potestate, & operari nomine alterius: idem colligitur ex nomine, *dispensatoris*: nam dispensatio est actus humanus, exigens voluntatem dandi, transferendi, condonandi, &c. Si ergo Ministri sacramentorum constituti sunt Ministri, & dispensatores, non possunt intelligi operari ut dispensatores, nisi quatenus operantur cum intentione, & per consequens intentio est aliquid integrans operationem illam in ratione dispensationis, & actionis ministri Christi.

134.
Declaratur
ratio.

Aliter potest hoc ipsum declarari in hunc modum: quia actio sacramentalis non habet vim, & efficaciam suam præcisè quatenus est ab hoc ministro, sed quatenus est moraliter actio Christi operantis per hunc, tanquam per suum ministrum: ideo enim est efficax ad movendum Deum, & causandam gratiam, quia est operatio Christi, ut infra videbimus disp. 4. sect. 5. ergo per illud, per quod formaliter constituitur in ratione actionis sacramentalis. Sed esse operationem Christi hanc actionem, est fieri à Ministro volente operari nomine Christi, & ex potestate à Christo accepta; ergo esse hanc actionem sacramentalem, est fieri à Ministro operante nomine Christi, & ex voluntate vrendi tali potestate, atque adeo hæc actio ut sacramentalis est, non solum exigit, sed includit illam intentionem Ministri, à qua formaliter habet talem denominationem operationis sacramentalis.

135.
Hæc probant
tantum de
sacramenti
qua consistunt
in usu.

Hæc argumenta mihi probant de sex sacramentis, quæ consistunt in usu, includere intrinsecè intentionem ministri, quia in illis non possumus invenire adæquatam causam gratiæ sacramentalis, si consideremus actiones illas, provt præcisè procedunt ab hoc, nisi consideremus illas, provt sunt actiones ipsius Christi operantis per illum hominem, tanquam per instrumentum, & Ministrum suum; in qua consideratione iam includitur intentio Ministri, ut vidimus. Loquendo tamen de sacramento Eucharistiæ, quod non consistit in usu, sed in speciebus consecratis continentibus corpus, & sanguinem Christi, non videtur necesse, quod intentio Ministri includatur intrinsecè in ipso sacramento, potest enim explicari quomodo intentio requiratur de facto omnino, & tamen solum sit requisitum extrinsecum. Nam possumus dicere, quod sacramentum Eucharistiæ solum includat species consecratas, & corpus, vel sanguinem Christi, sub eis contentum, nec posse dari unquam hoc complexum, quin detur hoc sacramentum Eucharistiæ causatiuum gratiæ, ipsiusque complexum solum institutum fuisse à Christo ad significandam, & causandam gratiam. Requiritur quidem de facto intentio Sacerdotis ad hoc ut detur de facto tale complexum. Cæterum, si illud complexum daretur, etiam omnibus aliis deficientibus, significaret, & causaret gratiam. Quod in cæteris sacramentis non procedit; nam possunt de facto reperiri omnia alia præter solam intentionem, & tunc non datur verum sacramentum, unde fit, defectum intentionis non esse defectum solum alicuius extrinseci, sed deficere aliquid intrinsecum sacramenti.

136.
Instantia.

Dices, eodem modo dici debet, verba consecrationis non esse formam intrinsecam sacramento Eucharistiæ, sed aliquid requisitum extrinsecè ad

hoc ut detur complexum ex speciebus continentibus corpus, vel sanguinem Christi; quod complexum si daretur absque verbis consecrationis, eodem modo daretur sacramentum Eucharistiæ causatiuum gratiæ. Respondeo posse negari sequelam, *Diluitur, & assertur distinctio*. ratio autem discriminis esse potest; quod sacramentum ut sacramentum, est signum sensibile causatiuum gratiæ. Per illud ergo debet constitui intrinsecè in ratione sacramenti, per quod constituitur in ratione signi sensibilis, vel causæ gratiæ. Verba ergo consecrationis debent intrare ad componendum sacramentum in ratione sacramenti; quia quidquid sit, an intrent partialiter etiam ad causandam moraliter gratiam; intrant tamen partialiter ad significandum sensibilibiter corpus Christi, & mediantem ipso gratiam sacramentalem; nam corpus Christi ibi non est sensibile per se, sed per species, & verba consecrationis; nec species solæ significant sufficienter sensibilibiter corpus Christi, vel gratiam, sed oportet videre species panis, v.g. & audire, vel scire prolata esse verba consecrationis super illas species, ut aliquis veniat in cognitionem corporis Christi ibi contenti, & gratiæ, quam potest ille cibus causare: debent ergo verba intrare ut partialiter constitutum sacramentum in ratione signi, sensibilibiter significant gratiam. At verò de intentione potest dici, quod neutro modo intret, quia nec ipsa causat partialiter gratiam illius sacramenti nisi mediantem, quatenus causat continentiam corporis Christi, à quo, & à speciebus, vel ab ipso solo causatur immediate gratia; neque etiam intentio intrat partialiter ad constituendum sacramentum in ratione signi sensibilis; cum ipsa intentio non sit sensibilis, sed debeat sentiri per verba: ex nullo ergo capite requiritur, quod intret intentio ad constituendum intrinsecè sacramentum Eucharistiæ, licet intret alia sacramenta propter rationem supra assignatam.

137.
Instantia.

Vergebis, quia in Eucharistia etiam verba illa proferuntur à Sacerdote nomine Christi, & moraliter loquendo sunt verba Christi, & ut sic, habent virtutem, & efficacitatem; sed non sunt verba Christi, nisi quatenus includunt intentionem Ministri volentis loqui nomine Christi, ergo verba ista illa provt sacramentalia includunt intrinsecè intentionem Sacerdotis. Respondeo, verba illa posse dupliciter considerari. Primò quatenus sunt causa ponendi corpus, vel sanguinem Christi sub speciebus; & ad hoc debent considerari ut verba Christi, seu Ministri loquentis in persona, & nomine Christi; & tunc quidem debent includere intrinsecè intentionem Sacerdotis, à qua denominantur formaliter prolata nomine Christi. Secundò tamen possunt considerari illa verba provt sunt forma sacramenti ipsius, quod componunt in ratione signi sensibiliter significantis, & causantis gratiam: & sub hac consideratione, dici potest, quod non considerantur illa verba provt prolata nomine Christi, neque provt verba dicta à Christo per suum Ministrum; quia verba solum intrant ad componendum sacramentum in ratione signi sensibilis gratiæ, non in ratione causæ, quia gratia non causatur immediate à verbis, sed solum à corpore, & sanguine Christi, vel ab ipso cum speciebus; ergo in ordine ad causandam gratiam, non componitur sacramentum à verbis, provt sunt verba Christi, sed solum componitur ab illis in ordine ad significandum sensibilibiter adesse corpus Christi causatiuum gratiæ. Hanc autem sensibilitatem non complet, aut componit formaliter intentio, quæ non est sensibilis, sed verba externa; ergo sola verba possunt intrare ad componendum sacramentum, cum speciebus, & corpore Christi

Christi, licet intentio praequiratur ad hoc, vt verè ponatur ibi corpus Christi. Fatemur ergo, verba, vt sunt causa ponendi ibi corpus Christi, includere intentionem Ministri, non est tamen necesse, quod illam includant, quatenus componunt sacramentum. An verò sub prima etiam consideratione appellari debeant verba sacramentalia, est quaestio de nomine: & facile admitti potest illa appellatio, atque adeo potest concedi in aliquo sensu, quod verba sacramentalia includant intentionem; non quidem vt sacramentalia, hoc est, vt pars intrinseca sacramenti, sed vt sacramentalia, hoc est, vt operatoria, & effectiua sacramenti, nam quatenus sunt causa ponendi corpus Christi sub speciebus, & consociendi sacramentum, debent considerari vt verba Christi, & vt sic includunt intrinsecè intentionem Ministri, vt diximus.

138. *Remittitur hic materia in tractatum de Eucharistia.* Hæc omnia non eò dicta sunt, vt asseramus intentionem Ministri non includi intrinsecè in sacramento Eucharistia, sicut in aliis sex sacramentis, de hoc enim agendum est infra in materia de Eucharistia, vbi ex professo dicemus quæ sint ea, ex quibus intrinsecè componitur: nunc autem solum dicimus, illa argumenta, quibus probauimus intentionem includi intrinsecè in aliis sacramentis, non habere eandem vim circa Eucharistiam, quia in ipsa potest assignari ratio aliqua probabilis differentia, & ideo pro nunc solum id asserimus de aliis sex sacramentis, reseruando id, quod ad Eucharistiam pertinet, ad eum locum, vbi ex professo examinabitur.

139. *Obiicitur prima.* Obiiciunt aliqui primò, quia si intentio est pars intrinseca sacramenti; ergo componitur intrinsecè sacramentum ex peccato. nam illa intentio aliquando potest esse formaliter peccaminosa; consequens autem videtur absurdum, quod peccatum sit instrumentum, & causa gratiæ. Respondetur, idem argumentum fieri posse in sacramento Matrimonij, quod, vt vidimus, necessariò componitur ex consensu coniugis, qui consensus potest aliquando esse peccaminosus, v. g. quando adest impedimentum non ex dirimentibus, sed impediens, vel ratione finis vitiosus, aut ex aliis capitibus. Potest etiam fieri illud sacramentum per copulam, vt vidimus sectione primâ: quæ similiter potest esse peccaminosa saltem venialiter. Omnes ergo fateri debemus, posse sacramentum componi partialiter ex aliqua actione peccaminosa, & prohibita; neque in hoc est aliquid inconueniens; nam illa actio non mouet Deum prout est à Ministro, sed prout est actio Christi bona, & laudabilis, sicut quando famulus ex fine vitioso dat elemosynam iussu domini, illa datio elemosynæ considerata prout est actio domini dantis elemosynam per illum ministrum, mouet Deum ad retributionem, licet prout est à famulo, displiceat & moueat ad puniendum.

140. *Obiicitur secunda.* Obiiciunt secundo, quia si intentio ministri est intrinseca sacramento, eo quod ablata illa, & manentibus aliis non datur sacramentum; eadem ratione dicendum erit, potestatem, v. g. iurisdictionis esse intrinsecam in sacramento Pœnitentiæ, & potestatem Ordinis in sacramento Eucharistia, & aliis, quæ sine illa potestate non dantur. Respondetur, infra in materia de Eucharistia, & Pœnitentia videbimus, an ea omnia necessariò sint concedenda, pro nunc dicimus, in iis omnibus, in quibus eadem ratio procedit, idem omnino fatendum esse.

141. *Obiicitur tertia.* Tertiò obiici posset, quia si intentio Ministri est pars intrinseca sacramenti, idem dicendum de intentione requisita ex parte suscipientis sacramentum Baptismi, v. g. vel aliud quodcumque præter Eucharistiam; nam sine illa adessent omnia alia, P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

non fieret sacramentum in adulto: & tamen Eugenius in illo decreto, solum dixit, tribus perfici sacramenta nouæ legis, materia, forma, & ministro, &c. ad quorum nullum videtur pertinere illa intentio suscipientis.

Respondetur, illam intentionem in adulto proculdubio intrare saltem in obliquo ad denominationem sacramenti in ratione sacramenti validi. Eugenius autem nihil de illa dixit in eo loco, vel quia non requiritur ad omnia sacramenta in vniuersum: quando enim conferuntur paruulis, non requiritur, & quando conficitur etiam sacramentum Eucharistia, non requiritur ad eius valorem intentio suscipientis: quare in doctrina vniuersali, & communi omnibus sacramentis non debuit exprimi id, quod non erat omnibus commune. Vel dici potest, tunc quando requiritur intentio suscipientis, comprehendendi posse sub nomine materia: nam ablutio, v. g. in Baptismo est actio, quæ exercetur circa tale subiectum humanum, volens, &c. Quare, sicut requiritur essentialiter ad valorem Baptismi, quod corpus illud sit actu animatum, & per consequens animatio subiecti intrat partialiter ad denominandam abluitionem in ratione materiae validæ; sic intentio adulti suscipiendi sacramentum: & sicut animatio videtur comprehensa nomine materiae, dum requiritur pro materia ablutio corporis animati: sic intentio includitur ibi, quia materia est ablutio hominis volentis baptizari, si adultus est, &c. Sic indicat Suarez in simili supra disp. 14. sect. 2. §. Atque ex his. Posset fortasse alia via excogitari ad soluendum hoc argumentum: hæc tamen videtur planior, & faciliior, ac sine inconuenienti alicuius momenti.

SECTIO VIII.

Quid sit in sacramentis, res tantum, & Sacramentum tantum, & res, & Sacramentum?

Hæc quaestio tractari solet de singulis sacramentis, & præcipuè de sacramento Pœnitentiæ, & de Extrema vnctione, in quibus habet maiorem difficultatem; quia tamen communis est omnibus sacramentis, videtur hoc in loco examinanda vniuersaliter pro omnibus, vt ex doctrina generali definiri possit postea de singulis in particulati.

Solent ergo Theologi cõmuniter in sacramentis nouæ legis distinguere hæc tria, scilicet aliquid, quod sit sacramentum tantum, aliquid, quod sit res tantum, & aliquid, quod sit res simul, & sacramentum. Nomen autem sacramenti, in hac quaestione non significat id solum, quod est signum practicum gratiæ, sed accipitur latius pro signo pertinere ad sacramentum, licet reuera non sit pars intrinseca sacramenti: nam character, qui dicitur cõmuniter res, & sacramentum verè, non est pars, sed effectus Baptismi: est tamen signum, & ideo in latiori significatione appellatur sacramentum. Rursus quando aliquid appellatur sacramentum tantum, non est sensus, quod in illo solo consistat tota ratio illius sacramenti, sed quod illud ita sit signum, vt non simul res significata. Per hunc ergo loquendi modum volumus Theologi explicare, in sacramentis dari aliquid, quod significat, & non significatur, & hoc appellant sacramentum tantum. Rursus dari aliquid, quod significatur, & non significat, & hoc appellant rem tantum. Denique dari aliquid, quod significat, & significatur, & hoc appellant rem simul, & sacramentum.

Hanc diuisionem vsurpauit Magister in 4. d. 22. S. Thom. infra quaest. 84. art. 1. ad 3. Scotus in 4. d. 8. q. 1. art. 1. & alij cõmuniter. Existimatur etiam Scotus

D

desumpta

Eugen. IV.

Responsio.

Alia responsio.

Suarez.

142.

In sacramentis Theologi tria distinguunt qua hic explicantur.

143.

Magister. S. Thom. Scotus.